

Sygn. akt II KK 233/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Anna Janczak

w sprawie G. L.

skazanego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 sierpnia 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt III K (...),

1. uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt II części dyspozytywnej dotyczącego czynu z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. (pkt II wyroku) i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. umarza w tej części postępowanie wobec G. L.;

2. kosztami procesu - w tym zakresie - obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2016 roku, sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał G. L. za winnego tego, że:

- I. w okresie od stycznia 2005 roku do 31 marca 2008 roku w W. przy ul. E., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, pełniąc funkcję Wiceprezesa Zarządu Firmy Przedsiębiorstwo Budowlano - Handlowo - Usługowe B. Sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ul. E., będąc odpowiedzialny za składanie organowi podatkowemu deklaracji podatkowej podawał nieprawdę i zataił prawdę w deklaracjach podatkowych, czym doprowadził do uszczuplenia należności podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, kolejno za rok 2005 w kwocie 152 591,00 zł, za rok 2006 w kwocie 174 990,00 zł oraz za rok 2007 w kwocie 8 415,00 zł, łącznie w kwocie 335 996,00 zł i tak kolejno:
 1. w 2005 roku:
 - zaniżył przychody na łączną kwotę 184 046 zł,
 - zaniżył koszty uzyskania przychodów o kwotę 135 000 zł,
 - zawyżył koszty uzyskania przychodów o łączną kwotę 858 972,44 zł,
 2. w 2006 roku:
 - zaniżył przychody na łączną kwotę 536 432,44 zł,
 - zawyżył koszty uzyskania przychodów o łączną kwotę 405 366,74 zł,
 3. w 2007 roku:
 - zaniżył przychody na łączną kwotę 69 425,72 zł,
 - zawyżył koszty uzyskania przychodów o łączną kwotę 55 386,23 zł, tj. czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.;
- II. w bliżej nieustalonym okresie, lecz nie wcześniej niż od 1 stycznia 2005 roku i nie później niż do dnia 31 grudnia 2007 roku w W. przy ul. E., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc odpowiedzialny i pełniąc funkcję Wiceprezesa Zarządu Firmy Przedsiębiorstwo Budowlano - Handlowo- Usługowe B. Sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ul. E., nierzetelnie prowadził księgi rachunkowe za lata 2005 - 2007,

tj. czynu z art. 61 § 1 k.k.s w zw. z art. 6 § 2 k.k.s i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., na podstawie przepisów ustawy z dnia 06.06.1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 353 ze zmianami) w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r.:

- I. za przestępstwo skarbowe z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. skazał go, a na podstawie art. 56 § 1 k.k.s. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
- II. za czyn .w punkcie II aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. na podstawie art. 61 § 1 k.k.s. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;
- III. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 20 § 1 i § 2 k.k.s. wykonanie wobec oskarżonego G. L. orzeczonej w punkcie I wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat;
- IV. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zwolnił oskarżonego G. L. w całości od zapłaty kosztów postępowania, w tym opłaty, wydatki przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego nie został zaskarżony przez żadną ze stron procesu i uprawomocnił się w I instancji w dniu 28 czerwca 2016 roku, tj. z upływem terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia.

Wyrok ten został zaskarżony na korzyść skazanego G. L. przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego w części dotyczącej skazania z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. W kasacji zarzucono rażące naruszenie przepisów prawa - art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s. poprzez rozpoznanie sprawy G. L. oskarżonego o czyn z art. 61 § 2 k.k.s. i wydanie wyroku skazującego, mimo iż na etapie postępowania przygotowawczego - w dniu 31 grudnia 2012 roku doszło do przedawnienia karalności zarzucanego oskarżonemu przestępstwa, co winno skutkować umorzeniem przez sąd postępowania, wobec zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz umorzenie wobec G. L. postępowania - na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Z treści aktu oskarżenia, wniesionego przeciwko G. L. do Sądu w dniu 31 stycznia 2013 roku oraz z opisu czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego w W. wynika, iż będące przedmiotem rozpoznania Sądu przestępstwo z art. 61 § 1 k.k.s. w z. art. 6 § 2 k.k.s, polegające na nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych, zostało popełnione przez oskarżonego w okresie od dnia 1 stycznia 2005 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku. Tak przyjęty okres popełnienia czynu nie był kwestionowany przez żadną ze stron procesu. W niniejszej sprawie brak jest również podstaw do kwestionowania przyjętej kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu.

Przestępstwo z art. 61 § 1 k.k.s., zgodnie z brzmieniem tego przepisu obowiązującym zarówno w czasie popełnienia czynu, jak i w dacie orzekania sądu w niniejszej sprawie zagrożone jest karą grzywny do 240 stawek dziennych. Karalność tego przestępstwa, w myśl art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s., ustaje zatem z upływem 5 lat od czasu jego popełnienia. Zgodnie z kolei z § 5 tegoż przepisu, przedłużenie terminu przedawnienia karalności tego czynu o kolejne 5 lat możliwe jest jedynie w przypadku wszczęcia postępowania przeciwko sprawcy w okresie przewidzianym w art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s., tj. w ciągu 5 lat od popełnienia czynu.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy i uwzględniając iż przestępstwo z art. 61 § 1 k.k.s. zostało popełnione w warunkach czynu ciągłego, o którym mowa w art. 6 § 1 k.k.s., stwierdzić należy, że jego karalność, oceniana z perspektywy jedności czynu, ustała po 5 latach od jego popełnienia, tj. z końcem 2012 roku. W niniejszej sprawie nie doszło bowiem do skutecznego przedłużenia terminu przedawnienia w oparciu o art. 44 § 5 k.k.s., o czym przekonuje stwierdzony, a opisany niżej przebieg postępowania.

Prokuratura Rejonowa, za nr (...) prowadziła śledztwo przeciwko G. L. i A. R., podejrzanym o czyny z art. 271 § 1 i 3 k.k., art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z art. 296 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 284 § 1 k.k. i inne. Postanowieniem z dnia 30

grudnia 2009 roku z akt tego śledztwa wyłączono do odrębnego postępowania materiały przeciwko G. L. podejrzanemu o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 54 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 303 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., polegający, według jego opisu, zarówno na wyrządzeniu znacznej szkody majątkowej Spółce z o.o. B., której był on współnikiem i pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu, jak i na doprowadzeniu Skarbu Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez uszczuplenie należności podatkowych w podatku dochodowych oraz podatku VAT za lata 2005 - 2007 (postanowienie o wyłączeniu materiałów z dnia 30 grudnia 2009 roku, k. (...), tom I; postanowienie z dnia 13 maja 2008 roku o uzupełnieniu i zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów - zarzut nr (...)). W zakresie pozostałych zarzucanych G. L. czynów, postępowanie zostało umorzone (postanowienie o umorzeniu śledztwa przeciwko G. L. i A. R. z dnia 31 grudnia 2009 roku - k. (...), tom V).

W toku dalszego postępowania, postanowieniem z dnia 16 stycznia 2013 roku, zmieniono postanowienia o przedstawieniu zarzutów G. L. z dnia 13 maja 2008 roku oraz z dnia 17 maja 2012 roku i łącznie zarzucono mu popełnienie czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. oraz czynu z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., które to czyny zostały wskazane następnie w akcie oskarżenia i jemu przypisane w zaskarżonym niniejszą kasacją wyroku z dnia 20 czerwca 2016 roku. Uwzględniając stwierdzony przebieg postępowania przygotowawczego, zasadnym jest twierdzenie, że przedstawienie G. L. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., polegającego na nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych spółki B. w okresie od 1 stycznia 2005 roku do 31 grudnia 2007 roku, nastąpiło już .po upływie wskazanego w art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. 5 - letniego okresu przedawnienia. Okres przedawnienia tego przestępstwa upłynął bowiem w dniu 31 grudnia 2012 r. Przyznać należy rację Skarżącemu, że brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, iż doszło do przedłużenia 5-letniego .okresu przedawnienia karalności tego czynu o kolejne 5 lat - w myśl art. 44 § 5 k.k.s., chociażby z tego powodu, że postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia tego czynu zostało wydane z datą 16 stycznia 2013 r., a zatem po upływie 5-letniego okresu przedawnienia.

Trafnie zwrócił przy tym uwagę Skarżący, że wydane w dniu 17 maja 2012 r. postanowienie o przedstawieniu zarzutów dotyczyło innego czynu. Zarzucony tym postanowieniem czyn dotyczył naruszenia obowiązku przechowywania księgi rachunkowej, z kolei czyn zarzucony postanowieniem z dnia 13 stycznia 2013 r. nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych. W nadmienionym postanowieniu stwierdzono, że ma ono charakter zmieniający w stosunku do postanowienia z dnia 17 maja 2012 r., ale ta zmiana nie ograniczyła się tylko do odmiennej kwalifikacji prawnej tego samego czynu. W miejsce zarzucanego poprzednio czynu (nieprzechowywania, mimo obowiązku, ksiąg podatkowych w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej) postanowiono zarzut popełnienia innego czynu (nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych). Nawet wskazany czas jego popełnienia dowodzi, że postanowienie z dnia 13 stycznia 2013 r. dotyczyło innego historycznie zdarzenia.

Dlatego stwierdzić należy, że rację ma Autor kasacji o ile zauważa, iż do uchybienia doszło już na etapie postępowania przygotowawczego. Ta negatywna przesłanka postępowania w postaci przedawnienia karalności drugiego z zarzucanych skazanemu czynów nie została również dostrzeżona przez Sąd Rejonowy, który powinien był – w tym zakresie - umorzyć postępowanie na podstawie art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

W związku z powyższym kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego – jako oczywiście zasadna - została uwzględniona.

W konsekwencji należało uchylić zaskarżony wyrok w części rozstrzygnięcia zawartego w pkt II jego części dyspozytywnej i z mocy tych ostatnio przywołanych przepisów w zakresie czynu do którego odnosi się to rozstrzygnięcie umorzyć postępowanie.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.

r.g.